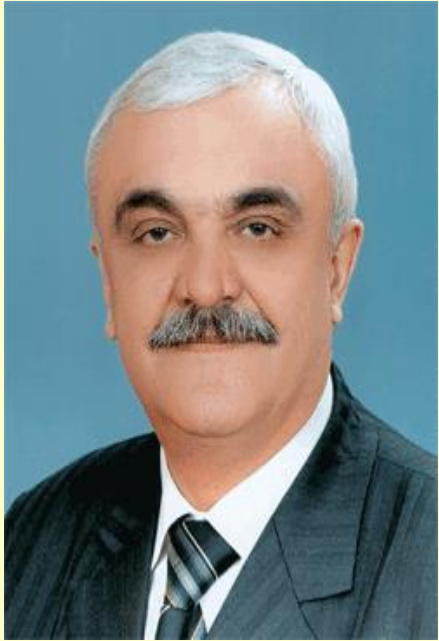

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Україна в геополітичному просторі та системі міжнародної безпеки»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	Викладачі	
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування		
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)		
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова		
Форма навчання	заочна	РАДИШ Ярослав Федорович доктор наук з державного управління, професор	ДІДЕНКО Ніна Григорівна доктор наук з державного управління, професор

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».</p> <p>Врахування геополітичних тенденцій та процесів в системі публічної служби держави сьогодні є невід’ємною складовою цивілізаційного поступу України на її шляху до європейської інтеграції, здобуття гідного місця в системі міжнародної безпеки та євроатлантичного співробітництва, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Україна в геополітичному просторі та системі міжнародної безпеки»</p>
Мета дисципліни	<p>Розкриття сутності геополітики, особливостей технології прийняття зовнішньополітичних рішень; характерних тенденцій інтеграційних процесів у рамках Європейського Союзу; пріоритетних напрямів розвитку держави у міжнародній сфері; розробки та впровадження державної євроінтеграційної політики в Україні; ознайомлення слухачів з проблематикою сучасних міжнародних владних відносин, формування та здійснення зовнішньої державної політики, принципів функціонування міжнародної політичної системи та місця України у геополітичному просторі.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<ul style="list-style-type: none"> – знати концептуальні засади євроінтеграційної політики особливості сучасних моделей та форм здійснення міжнародної політики захисту національних інтересів та національного суверенітету держави; – володіти основами технології прийняття зовнішньополітичних рішень; – володіти методами політичного аналізу міжнародної політики держави і світової політики; – визначати пріоритетні напрями розвитку держави у міжнародній сфері, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики з урахуванням досвіду світового співтовариства; – визначати ефективність діючих форм і методів державного управління за результатами аналізу державної міжнародної політики, зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу; – проводити аналіз основних факторів, які визначають геополітичне становище країни; – оцінювати ефективність зовнішньої політики з урахуванням геополітичних факторів. – використовувати основні знання про інтеграційні процеси у Європі та Європейський Союз; – розробляти проекти стратегій зовнішньоекономічної діяльності за результатами ринкових досліджень і аналізу зарубіжного досвіду, використовуючи методи порівняльного аналізу; – знати концептуальні основи національної безпеки України, складові елементи національної безпеки України, критерії формування життєво-важливих сфер життєдіяльності, основні об’єкти та суб’єкти забезпечення національної безпеки, основні концепції та геополітичні доктрини національної безпеки та стадії формування загроз та небезпек; – здійснювати ефективний моніторинг сучасної політики європейської інтеграції України та рівня забезпечення національної безпеки у конкретній сфері життєдіяльності; – організовувати заходи, що сприяють розвитку підприємництва, господарських зв’язків з партнерами на підставі вивчення та оцінки економічної ситуації, світового досвіду господарювання на принципах світової та

	<p>європейської інтеграції, використовуючи методи статистичного та кореляційно-регресивного аналізу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювати ефективність діючих форм і методів державного управління за результатами аналізу програм розвитку територій, галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу; – використовувати знання основних положень теорії міжнародної політики і оволодіти навичками їх застосування в практичній діяльності; – організовувати управління національною безпекою в усіх сферах життєдіяльності суспільства, виходячи із потенційних та реальних загроз та небезпек національній безпеці України, використовуючи методи розробки та прийняття рішень, дослідження операцій; – встановлювати загрози безпеці на національному й регіональному рівнях та готувати рекомендації до проектів зовнішньополітичних стратегій України.
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> – набуття теоретичних знань з проблем сучасних міжнародних владних відносин, формування та здійснення зовнішньої державної політики; – сприяння розвитку професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо сутності геополітичних процесів сучасного світу та характерних тенденцій інтеграційних процесів у рамках Європейського Союзу; – набуття знань методики політичного аналізу міжнародної політики держави і світової політики та геополітичного стану України; – сприяння розвитку професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо особливостей формування та реалізації сучасних євроінтеграційних процесів та формування систем міжнародної безпеки Європейського Союзу; – набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері геополітики та міжнародної безпеки; – набуття досвіду самостійного аналізу та прогнозування геополітичних процесів та їх впливу на внутрішню та зовнішню політику української держави; – розширення уявлення слухачів щодо основних цілей та шляхів здійснення геополітики України; – ознайомлення слухачів із зарубіжним досвідом щодо розробки та практичної реалізації державної євроінтеграційної політики та політики захисту національних інтересів та національного суверенітету держави.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин). В тому числі лекції – 10 годин, практичні заняття – 4 години, тест-залік – 2 години, самостійна робота – 74 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 2-му та 3-му семестрі

Інформація про консультації

Щодня у листопаді-грудні 2020 січні 2021 року з 09.00 до 15.30 в онлайн режимі за винятком неділі

Програма дисципліни

Назви тем		Зміст тем
1	Світова політична система та теоретичні школи розуміння політичного розвитку світу. Геополітика як чинник міжнародної діяльності держави	Історичний експурс у розвиток світової політичної системи. Геополітика: поняття, сутність, функції. Роль геополітики в міжнародному процесі. Сучасний міжнародний політичний процес: особливості, структура і тенденції розвитку. Структура міжнародної діяльності. Суб'єкти міжнародного політичного процесу. Глобальні проблеми людства та їх вплив на міжнародний політичний процес. Тенденції сучасного розвитку політичної системи світу.
2	Україна як суб'єкт міжнародного процесу. Принципи, напрямки і пріоритети української зовнішньої політики	Міжнародна політика як фактор державотворення. Геополітичні пріоритети України. Місце і роль України в міжнародному політичному процесі. Національний інтерес - головне спрямування зовнішньої політики. Геополітичні особливості і становище України в світі. Україна в міжнародних політичних організаціях. Конституційні засади зовнішньої політики України. Шляхи забезпечення національної безпеки України.
3	Україна в контексті світових інтеграційних процесів. Євроінтеграційний та євроатлантичний курс України	Глобалістика та інтеграційні процеси на європейському просторі: загальний огляд. Міжнародний політичний процес – етапи становлення та розвитку Єдиної Європи. Інституційна система Європейського Союзу. Україна в теорії С. Хантінгтона – історична місія діалогу цивілізацій. Західноєвропейський вектор інтеграції: розвиток відносин України із європейськими політичними та економічними структурами. Політичний діалог між Україною і Європейським Союзом: історична ретроспектива, сучасний стан та перспективи розвитку. Державна політика України у сфері європейської інтеграції. Проблеми співробітництва Україна – НАТО.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Опрацювання лекційного матеріалу	30 год.
Практичне заняття 1 «Геополітика як чинник міжнародної діяльності держави»	13 год.
Практичне заняття 2 «Принципи, напрямки і пріоритети української зовнішньої політики»	13 год.
Практичне заняття 3: «Євроінтеграційний та євроатлантичний курс України»	13 год.
Підготовка та захист індивідуальної залікової роботи	8 год.
Підготовка до тест-іспиту	2 год.
Іспит у формі тесту	1 год.

Список орієнтовних тем самостійної домашньої роботи

1. Вплив географічного фактору на політичну діяльність.
2. Національний інтерес в геополітичному вимірі.
3. Національна безпека та національна могутність з точки зору геополітики.
4. Концепція зіткнення цивілізацій С. Хантінгтона. «Велика шахівниця» З. Бжезинського.
5. Планетарний дуалізм як основний закон геополітики. Особливості геополітики континентальної та морської держави.
6. Протистояння морської та континентальної могутності: таласократія та телурократія.
7. Особливості геополітики морської держави на прикладах Великобританії та США.
8. Основні геополітичні зміни в другій половині XX – на початку XXI століття.
9. Геополітичний розділ Європи.
10. Геополітичне протистояння в Азії.
11. Боротьба за геополітичні опорні точки в Африці та Латинській Америці.
12. Україна в геополітичних планах США, Євросоюзу, Росії.
13. Боротьба США за панування над Євразією.
14. Україна як ключова геополітична опорна точка в Європі.
15. Євросоюз як новий полюс сили в світі. Проблеми єдності Євросоюзу.
16. Місце України в геополітичних планах європейських держав.
17. Основні особливості геополітичного становища України.
18. Європейська парадигма української геополітики.
19. НАТО як провідний військово-політичний блок: цілі, задачі, діяльність.
20. Геополітичне значення НАТО як засобу здійснення морської могутності.
21. Взаємодія України і НАТО. Проблеми і перспективи євроатлантичної інтеграції України.
22. Участь України в діяльності європейських структур. Проблеми і перспективи європейської інтеграції України.
23. Комплексний аналіз чинників геополітики Української держави.
24. Визначення цілей та шляхів зовнішньополітичного курсу України.
25. Історико-компаративний аналіз євроінтеграційних процесів.
26. Розробка пропозицій до національної стратегії європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Шульга М. А. Геополітика : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2017. 239 с.
2. Лазебник Л.Л., Прушківська Е. В. Європейська інтеграція : навч. посіб. Держ. фіск. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2015. 271 с.
3. Основи європейської та євроатлантичної інтеграції України: навч. посіб. / В.В.Говоруха, В.Г.Бульба, Ю.П.Сурмін та ін.; За заг. ред. академіка НАН України В.П. Горбуліна. Київ: ДП «НВЦ «Євроатлантикінформ», 2006. 416 с.
4. Кривцова В.М. Теорії та стратегії європейської інтеграції : навч. посіб. / за заг.ред. М.Бойцуна, О.Рудіка, Я.Мудрого. Київ : Вид-во «Міленіум», 2009. 142 с.
5. Прокопенко Л. Л. Вступ до європейської інтеграції : навч. посіб. / за заг.ред. М.Бойцуна, О.Рудіка. Київ : Вид-во «Міленіум», 2009. 334 с.
6. Дністрянський М. С. Геополітика : навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. 434 с.
7. Світова та європейська інтеграція: навч. посіб. / За заг. ред. Я.Й. Малика. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. 540 с.
8. Геополітика : енциклопедія / [Є. М. Суліма та ін.] ; за ред. д-ра філос. наук, проф. Є. М. Суліми. Київ : Знання України, 2012. 919 с.
9. Буряк П. Ю., Гупало О. Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Львівська держ. фінансова академія. Київ : Хай-Тек Прес, 2007. 336 с.

Допоміжна література

10. Абетка законодавства Європейського Співтовариства. Київ: ТОВ «Вірксам», 2001. 112 с.
11. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу: Навч. посіб. Нац. Акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : К.І.С., 2004. 260 с.
12. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України. Київ, 2003. 76 с.
13. Мудрий Я. Словник-довідник термінів з європейської інтеграції : словник /за заг. ред. М.Бойцуна, Я.Мудрого. Київ: Мілленіум, 2009. 588 с.
14. Мусис Н. Усе про спільні політики Європейського Союзу. Київ : К.І.С., 2005.
15. Ферхофштадт Г. Сполучені Штати Європи. Маніфест для Нової Європи. Київ : Вид-во К.І.С., 2007. 68 с.
16. Офіційний веб-сайт Інституту Євроатлантичного співробітництва. Доступний з <https://ieac.org.ua>
17. Офіційний веб-сайт Центру європейських і міжнародних досліджень Доступний з <https://ceis.kiev.ua>
18. Офіційний веб-сайт Українсько-європейського консультативного центру (UEPLAC). Доступний з <https://ueplac.kiev.ua>
19. Офіційний веб-сайт Центру досліджень європейської політики Доступний з <https://ceps.be>
20. Офіційний веб-сайт Центру з питань європейської інтеграції Online Доступний з <https://eiop.or.at>
21. Офіційний веб-сайт Центру миру, конверсії та зовнішньої політики України Доступний з <https://cpcfpu.org.ua>
22. Офіційний веб-сайт Європа – сервер Європейського Союзу Доступний з <https://europa.eu.int>

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано		
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D	Задовільно			
51-60	E				
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни

Відвідування лекцій (за кожну лекцію)	5 балів	політика опанування дисципліни	
Практичне заняття 1 «Світова політична система та теоретичні школи розуміння політичного розвитку світу. Геополітика як чинник міжнародної діяльності держави»	5 балів	Відвідування	Кожне заняття
Практичне заняття 2 «Україна як суб'єкт міжнародного процесу. Принципи, напрямки і пріоритети української зовнішньої політики»	5 балів		
Практичне заняття 3: «Україна в контексті світових інтеграційних процесів. Євроінтеграційний та євроатлантичний курс України»	5 балів	Дотримання принципів академічної доброчесності	Повне дотримання умов академічної доброчесності
Підготовка реферату	10 балів		
Підготовка та захист індивідуальної залікової роботи	30 балів	Умови зарахування пропущених занять	Написання рефератів
Іспит у формі тесту	60 балів		
УСЬОГО	100		